

VOGELS IN DE WIJK: DE RIETGORS

Door Marijke van Ittersum

Maar liefst 60 nieuwe, duurzame, circulaire en zelfs gasloze woningen zijn verzezen op de funderingen van de schoollocatie 'de Rietgors'. En gelukkig is de naam behouden. Nu moet ik bekennen dat ik daar in de buurt nog nooit een rietgors gezien heb, maar ze zitten er vast wel. Er staat namelijk heel wat riet in dat gedeelte van onze wijk en de school zal destijds die naam vast niet voor niets gekozen hebben. Hoog tijd dus tijd om de rietgors wat nader te bekijken.

De gorzen behoren tot de grote familie van de zangvogels. Daar behoren ook huismussen, vinken, kwikstaarten en nog veel meer soorten toe, maar die gorzen alleen al: dat zijn er best veel. Er zijn meer dan 40 soorten gorzen waarvan de rietgors (*Emberiza schoeniclus*) wel de meest voorkomende is. Toch zullen velen van ons ook wel van de geelgors, de groene gors en de grauwe gors gehoord hebben.

De rietgors is een klein vogeltje. Hij is maar 15 cm lang en hij weegt ongeveer 20 gram. De mannetjes zijn nog het beste herkenbaar en wel in het voorjaar en in de zomer. Ze hebben dan een zwarte kop, keel en bovenborst, een witte streep die als een soort sjaal

gedragen wordt en een gestreept lijfje. Maar dat zwarte kopje verdwijnt in de winter en dan is het niet zo gemakkelijk meer de mannetjes-rietgors te onderscheiden van vinken, piepertjes of zelfs huismussen. Vrouwtjes hebben nooit een zwart kopje en worden dus maar al te gemakkelijk verward met andere zangvogeltjes. Het enige echt onderscheidende kenmerk van de rietgors is de snavel. De bovenste helft past keurig in de bredere, diepere onderhelft en heeft een gekartelde snijrand. Dat is gemakkelijk bij het eten van zaden en een laatste grappige eigenschap is dat een rietgors aldoor op en neer wipt als hij ergens zit en dan tegelijk zijn staart spreidt.

Er zijn heel veel rietgorzen. Ze komen voor in een brede strook van West-Europa tot aan het Verre Oosten en zelfs op de eilanden van Japan. Een deel van de Nederlandse rietgorzenbevolking trekt in het najaar naar het zuiden en komt in het voorjaar hier weer broeden, maar dat doen ze lang niet allemaal. Bovendien trekt een deel van de Scandinavische rietgorzen naar ons land om te overwinteren, zodat de hoeveelheid van de soort hier vrij constant is.

De naam zegt het al: rietgorzen hebben riet nodig. En dat is er genoeg in onze wijk. De ruige, natte stroken begroeiing, boomopslag en water dichtbij de Winterdijk en tussen de sporen van de NS in, zijn een prima leefgebied voor rietgorzen. In het voorjaar zou je daar dus de mannetjes kunnen spotten. In de toppen van de struiken en vooral bovenin het riet zitten ze te zingen dat het een lieve lust is. Dat doen ze natuurlijk om een vrouwtje te strikken. Want zodra zij gevonden is, er een nest gebouwd is en zeker als er kleintjes zijn, dan hoor je ze niet. Heel slim natuurlijk: wat zal je als jonge vader lawaai maken als je jongen hebt om te beschermen? En mocht een rover toch op de kleintjes uit zijn, dan doen de ouders net of ze met een gewonde vleugel vluchten. Zo lokken ze de slechterikken weg bij hun kroost. Erg slimme vogeltjes dus.

Overigens laten de mannetjes het bouwen van de nesten aan de vrouwtjes over. De nesten zijn goed verstopt, tussen rietpollen, van rietstengels gemaakt en vaak gevoerd met zacht rietpluim. Er zijn meestal twee legsels per jaar met vier of vijf eieren per keer. De kleintjes komen na twee weken ongeveer uit het ei en kunnen weer twee weken later al zelf vliegen. Rietgorzen eten allerlei soorten insecten, vooral spinnen, maar later in het seizoen ook zaden.

Ik zal dus op zoek moeten naar rietgorzen in onze wijk. Want reken maar dat die er zijn. Gouda zakt immers weg waar je bij staat en dat resulteert in water, riet en insecten. En daar houden ze van. Laten we hopen dat de nieuwe bewoners van de Rietgors zich ook snel thuisvoelen in onze mooie wijk. Net als de rietgors.

